

Osnova

právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie BOZP pre oboznamovanie zamestnancov

Dodržiavanie predpisov o ochrane a bezpečnosti zdravia pri práci je jednou zo základných povinností zamestnanca.

Našou povinnosťou ako zamestnávateľa je Vás o týchto povinnostiach poučiť.

Tieto povinnosti sú doplnené aj o povinnosti zamestnanca z požiarnej ochrany.

V zmysle Zákonníka práce bolo vykonané vstupné vzdelávanie zamestnanca s nasledovným obsahom:

1. Oboznámenie s vnútornými predpismi firmy

2. Základné povinnosti zamestnanca v zmysle Zákonníka práce a Zákona o BOZP sú:

- podľa pokynov zamestnávateľa vykonávať práce osobne podľa pracovnej zmluvy v určenom pracovnom čase a dodržiavať pracovnú disciplínu.
- pracovať zodpovedne a riadne, plniť pokyny nadriadených vydané v súlade s právnymi predpismi;
- byť na pracovisku na začiatku pracovného času, využívať pracovný čas na prácu a odchádzať z neho až po skončení pracovného času,
- dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy vzťahujúce sa na prácu ním vykonávanú, s ktorými bol s nimi riadne oboznámený,
- v období, v ktorom má nárok na náhradu príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti, dodržiavať liečebný režim určený ošetrovujúcim lekárom,
- hospodáriť riadne s prostriedkami, ktoré mu zveril zamestnávateľ, a chrániť jeho majetok pred poškodením, stratou, zničením a zneužitím a nekonáť v rozpore s oprávnenými záujmami zamestnávateľa,
- zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel pri výkone zamestnania a ktoré v záujme zamestnávateľa nemožno oznamovať iným osobám.
- zamestnanci sú povinní pri práci dbať o svoju bezpečnosť a zdravie a o bezpečnosť a zdravie osôb
- dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania na pracovisku a určené pracovné postupy, s ktorými bol riadne a preukázateľne oboznámený,
- spolupracovať so zamestnávateľom a zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť v potrebnom rozsahu tak, aby im umožnil plniť povinnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a úlohy uložené príslušným inšpektorátom práce alebo iným orgánom dozoru,
- vykonávať práce, obsluhovať a používať pracovné prostriedky, materiály, nebezpečné látky a ostatné prostriedky v súlade s

- návodom na používanie, s ktorým bol riadne a preukázateľne oboznámený,
  - poznatkami, ktoré sú súčasťou vedomostí a zručností v rámci získanej odbornej spôsobilosti,
- obsluhovať pracovné prostriedky a vykonávať činnosti s vyšším rizikom, len ak má na ich obsluhu a vykonávanie osvedčenie alebo preukaz a ak bol svojim nadriadeným poverený na túto obsluhu alebo vykonávanie činnosti, sú to činnosti: **zvárač, palič, vodič, vodič motorového vozíku, kurič, údržbár elektrických zariadení, žeriavnik, viazač bremien, práca vo výškach nad 1,5m, obsluha vyhradených technických zariadení**
  - náležito používať bezpečnostné a ochranné zariadenia, nevyraďovať ich z prevádzky a svojvoľne ich nemeniť,
  - používať určeným spôsobom pridelené osobné ochranné pracovné prostriedky,
  - dodržiavať zákaz vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť jeho život alebo zdravie,
  - zúčastňovať sa na oboznamovaní a inom vzdelávaní zabezpečovanom zamestnávateľom v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podrobiť sa overovaniu jeho znalosti,
  - podrobiť sa lekárske preventívnym prehliadkam,
  - oznamovať bez zbytočného odkladu vedúcemu zamestnancovi alebo podľa potreby bezpečnostnému technikovi, zástupcovi zamestnancov pre bezpečnosť, tie nedostatky, ktoré by pri práci mohli ohroziť bezpečnosť alebo zdravie, najmä bezprostredné a vážne ohrozenie života alebo zdravia, a podľa svojich možností zúčastňovať sa na ich odstraňovaní,
  - nepožívať alkoholické nápoje, omamné látky a psychotropné látky na pracoviskách a v priestoroch zamestnávateľa a v pracovnom čase aj mimo týchto pracovísk a priestorov, nenastupovať pod ich vplyvom do práce,
  - podrobiť sa vyšetreniu, ktoré vykonáva zamestnávateľ alebo príslušný orgán štátnej správy, aby zistil, či zamestnanec nie je pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok;
  - dodržiavať určený zákaz fajčenia na pracoviskách,
  - zúčastňovať sa na rekondičných pobytoch, ak bol na ne vyslaný

3. Dĺžka pracovného času je najviac 40 h týždenne.

4. Stanovenie začiatku a konca pracovného času v našej firme je nasledovné:

1. zmena . 06.00 – 14.30 . 2. zmena, 14.00 - 22.00

Zamestnanec je povinný byť na začiatku pracovného času už na svojom pracovisku a odchádzať z neho až po skončení pracovného času .

5. Zamestnancovi sa poskytuje pracovná prestávka na jedenie a oddych v trvaní najmenej 30 min. Táto prestávka sa nezapočítava do pracovnej zmeny a jej začiatok sa určuje takto:

6. Zamestnanec má nárok na nepretržitý odpočinok v trvaní aspoň 12 h medzi koncom jednej zmeny a začiatkom druhej zmeny

7. Zamestnanec má nárok na nepretržitý odpočinok raz týždenne v dĺžke 24 h

8. Naša firma **Pastorkalt a.s. Nové Zámky** poskytuje zamestnancovi osobné ochranné pracovné prostriedky v zmysle vlastného zoznamu na poskytovanie OOPP, ktorý je u každého vedúceho zamestnanca

9. Zamestnancovi, ktorý utrpel pracovný úraz alebo u ktorého sa zistila choroba z povolania, naša firma **Pastorkalt a.s. Nové Zámky** poskytne náhradu v rozsahu, v ktorom za škodu zodpovedá, za:

- stratu na zárobku,
- bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia,
- účelovo vynaložené náklady spojené s liečením,
- vecnú škodu.

10. Hlásenie pracovných úrazov a nebezpečných udalostí

Postihnutý alebo svedok pracovného úrazu alebo nebezpečnej udalosti je povinný ihneď upovedomiť o úraze svojho nadriadeného alebo iného zamestnanca, ktorý je najbližším nadriadeným postihnutého.

11. Zamestnanec má právo

- nahliadnuť do osobného spisu a robiť si z neho odpisy.
- na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na informácie o nebezpečenstvách vyplývajúcich z pracovného procesu a pracovného prostredia a o opatreniach na ochranu pred ich účinkami.
- na poskytovanie informácií o hospodárskej a finančnej situácii zamestnávateľa a o predpokladanom vývoji jeho činnosti, a to zrozumiteľným spôsobom a vo vhodnom čase
- vyjadrovať sa k týmto informáciám a k pripravovaným rozhodnutiam, ku ktorým môže podávať svoje návrhy.
- prerokúvať so zamestnávateľom všetky otázky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci súvisiace s jeho prácou;
- odmietnuť vykonať prácu alebo opustiť pracovisko a odobrať sa do bezpečia, ak sa dôvodne domnieva, že je bezprostredne a vážne ohrozený jeho život alebo zdravie, alebo život alebo zdravie iných osôb.

Zamestnanci sú oprávnení prostredníctvom zástupcov zamestnancov uplatňovať svoje práva vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov alebo obdobných pracovných vzťahov, ak zákon neustanoví inak.

12. Pokiaľ sa zamestnanec cíti diskriminovaný, mal by to ihneď oznámiť vedeniu cez niektorého zástupcu zamestnancov. Zamestnanec má právo podať zamestnávateľovi sťažnosť v súvislosti s porušením zásady rovnakého zaobchádzania

13. Smerné hmotnostné hodnoty oboma rukami zdvíhaných a prenášaných bremien, maximálna hmotnosť bremena a maximálna celozmenová hmotnosť za zmenu pre mužov a ženy rôznych vekových kategórií v základnej polohe postojacky a pri priaznivých a nepriaznivých podmienkach v trvaní maximálne 1 hodinu za zmenu

Vek	Podmienky	Maximálna hmotnosť bremena (kg)	Maximálna celozmenová hmotnosť (kg)
-----	-----------	---------------------------------	-------------------------------------

		Muži	Ženy	Muži	Ženy
18 – 29 r.	priaznivé	50	15	10 000	6 000
	nepriaznivé	40	10	8 000	5 500
30 – 39 r.	priaznivé	45	15	7 500	6 000
	nepriaznivé	40	10	7 200	5 500
40 – 49 r.	priaznivé	40	15	6 500	6 000
	nepriaznivé	35	10	6 000	5 500
50 – 60 r.	priaznivé	35	10	5 500	5 000
	nepriaznivé	30	5	5 000	4 000

Bremená s hmotnosťou 30 – 50 kg u mužov možno zdvíhať nepretržite počas 1 hodiny. Prestávky medzi časovými úsekmi na zdvíhanie bremien nesmú byť kratšie ako 30 minút. Na práce spojené s dlhodobou a pravidelnou manipuláciou s bremenami treba vyžiadať stanovisko príslušného orgánu na ochranu zdravia.

Pri práci v sede a dvíhaní bremena jednou rukou nesmie byť jeho hmotnosť väčšia ako 5 kg.

POŽIARNA OCHRANA:

Povinnosťou zamestnanca je:

- správať sa na pracovisku tak, aby si nezapríčinil vznik požiaru,
- dodržiavať predpisy, zákazy a príkazy o ochrane pred požiarmi,
- zúčastňovať sa na cvičných požiarnych poplachoch,
- uhasiť spozorovaný požiar, vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb, opatrenia na zamedzenie šírenia požiaru, ak to nie je možné, vyhlásiť požiarne poplach a privolať pomoc podľa požiarnych poplachových smerníc,
- poznať spôsob vyhlásenia požiarneho poplachu a privolania pomoci v prípade požiaru,
- bez zbytočného odkladu hlásiť vznik každého požiaru na pracovisku svojmu nadriadenému a technikovi požiarnej ochrany,
- zúčastniť sa na výzvu veliteľa zásahu likvidácie požiaru a riadiť sa pri tejto činnosti jeho pokynmi,
- zúčastniť sa vzdelávania a odbornej prípravy o ochrane pred požiarmi v určenom rozsahu,
- poznať rozmiestnenie prenosných hasiacich prístrojov a hydrantov a vedieť ich používať,
- dbať na to, aby pracovisko po skončení pracovnej doby zostalo v požiarne nezávadnom stave,
- nepoškodzovať požiaro-technické zariadenia, uzávery rozvodných zariadení elektrickej energie, plynu, vody a udržiavať k nim trvale voľný prístup,
- udržiavať trvale voľné únikové cesty, únikové východy a nástupné plochy,
- nepoškodzovať príkazové a zákazové označenia,
- pred odchodom z pracoviska vypnúť všetky spotrebiče, stroje a náradie, ktorých prevádzka v čase ich neprítomnosti nie je nutná,
- zistené nedostatky okamžite odstrániť, príp. oznámiť svojmu nadriadenému a technikovi PO.

Zamestnancovi je zakázané najmä:

- vykonávať prácu, ktorá môže viesť k vzniku požiaru najmä, keď nemá odbornú spôsobilosť pre výkon tejto práce,
- poškodzovať alebo používať na iné účely, ako je určené, zariadenia ochrany pred požiarom,
- používať otvorený oheň a fajčiť tam, kde je to zakázané.

Miesta so zákazom vstupu a manipuláciou s otvoreným ohňom v našej firme sú:
všetky priestory.

P o u č e n i e

zamestnancov obsluhujúcich elektrické zariadenia (§20 Vyhl 508/2009 Zz)

Obsluha elektrického zariadenia:

- Obsluhu elektrických zariadení, spotrebičov, môžu vykonávať iba preukázateľne poučení pracovníci v súlade s požiadavkami príslušných STN.
- Uvádžanie zariadení, spotrebičov do prevádzky je možné len v súlade s návodom na obsluhu, ktorý je vydaný výrobcom.
- Obsluhujúci sa smie dotýkať len tých častí prístrojov, spotrebičov, ktoré sú určené pre manipuláciu a obsluhu.
- Poučeným zamestnancom nie je dovolené vykonávať zásahy do elektrických zariadení, spotrebičov, nesmie snímať žiadne kryty. Zvlášť neprípustné je vykonávať demontáž krytov označených výstražným bleskom.
- Obsluhované časti elektrických zariadení a manipulačné priestory musia byť trvalo prístupné, podobne ako musí byť dostupný hlavný vypínač.
- Pri poškodení elektrického zariadenia, spotrebiča alebo pri poruche, ktorá by mohla ohroziť bezpečnosť a zdravie, resp. spôsobiť materiálnu škodu, musí zamestnanec ihneď závalu ohlásiť nadriadenému.
- Pri premiestňovaní elektrických prístrojov a spotrebičov musia byť tieto bezpečne odpojené od napätia (jedná sa o elektrické zariadenia, spotrebiče, napojené pohyblivým príivodom zo zásuviek). Premiestňovanie ostatných elektrických zariadení a spotrebičov môžu vykonávať iba určené pracovníci.
- Prípadné čistenie elektrických prístrojov, spotrebičov, je možné iba vo vypnutom stave, odpojenom od napätia a podľa pokynu výrobcu.
- Nedodržanie uvedených požiadaviek môže byť príčinou úrazu elektrickým prúdom resp. materiálnych škôd.

Prvá pomoc pri úrazoch el. prúdom

Pri poskytovaní prvej pomoci pri úrazoch elektrickým prúdom je nutné jednat' rýchle, nie však unáhle. Len správnym postupom možno postihnutého zachrániť a zabrániť ďalšiemu úrazu záchrancu alebo tretej osoby.

Záchranný postup:

- a) vyprostiť postihnutého z dosahu prúdu,

- b) ihneď zaviesť umelé dýchanie, pokiaľ postihnutý nedýcha,
- c) ihneď zahájiť nepriamu masáž srdca, ak nie je hmatateľný tep,
- d) privolať lekára,
- e) čo najskôr upovedomiť príslušného vedúceho pracoviska.

Postihnutého môžeme vyprostiť z dosahu prúdového obvodu:

- a) vypnutím prúdu,
- b) odsunutím vodiča,
- c) odtiahnutím postihnutého,
- d) prerušením vodiča.

Postihnutý sa sám nemôže pustiť predmetu, ktorý zvierá, pretože pôsobením el. prúdu vzniká kŕčovité stiahnutie svalstva.

Pred prerušením prúdu alebo styku s vodičom musí byť postihnutý zamestnanec zabezpečený proti pádu a ďalším úrazom.

Pri úrazoch nízkym napätím v bytovej alebo dielenskej inštalácii sa vypne vypínač (najlepšie hlavný vypínač) príslušného sieťového obvodu alebo vytiahne zástrčka vadného zariadenia zo zásuvky, čím sa toto zariadenie odpojí.

U elektrických zariadení s vysokým a veľmi vysokým napätím je krajne nebezpečné približovať sa k postihnutému (krokové napätie), pokiaľ nebolo zariadenie odpojené od napätia. Prvá pomoc sa preto pri týchto úrazoch sústreďí najprv na odpojenie napätia.

Pri úrazoch elektrinou je hlavná zásada neprevážať postihnutého, ak nie je popálený na väčšej ploche, nekrváca nezadržateľne z väčších tepien a neopúšťať postihnutého ani na okamžik.

Hneď po úraze je nutné zistiť, či postihnutý:

- je pri vedomí,
- dýcha /zist'uje sa dlaňou priloženou k ústam a podľa farby obličaja),
- je u neho hmatateľný úder srdca alebo hmatateľný tep na veľkých cievach,
- je poranený (krvácanie, popálenie, zlomeniny).

Ak je postihnutý pri vedomí, uložíme ho pohodlne s uvoľneným odevom, pokiaľ možno v teplej miestnosti, podávame mu teplý čaj.

Postihnutý nesmie vstať, pokiaľ to nedovolí privolaný lekár a nesmie zostať bez dozoru, nakoľko sa môže dostať dodatočne porucha dýchania alebo srdcovej činnosti.

Pri umelom dýchaní sa zásadne používajú vnútorné spôsoby umelého dýchania, najmä metóda "z pľúc do pľúc". K uľahčeniu umelého dýchania a k odstráneniu estetických a hygienických nedostatkov sa môžu použiť pomôcky.

ZÁVER:

S týmto poučením je oboznámená každá osoba, ktorá sa s vedomím firmy zdržuje na jej pracoviskách.

Pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásady bezpečnej práce, zásady ochrany zdravia pri práci a zásady bezpečného správania na pracovisku

1. Dodržiavaj pri práci bezpečnostné predpisy, o ktorých si zamestnávateľom preukázateľne oboznámený. Porušením bezpečnostných predpisov, o ktorých si bol riadne poučený, strácaš nárok (čiastočne alebo úplne) na náhradu škody za pracovný úraz.
2. Vykonávaj len prácu a obsluhuj len zariadenia, na ktoré si bol poverený a zacvičený. Nerob činnosti, ktoré nesúvisia s Tvojou prácou.
3. Vykonávaj práce, obsluhuj stroje a zariadenia a používaj náradie a ostatné pracovné prostriedky v súlade s predpismi bezpečnosti a zdravia pri práci a podľa návodu na obsluhu. Nemanipuluj na zbíhajúcich sa, strihajúcich, tlačných, točivých alebo iným nebezpečných miestach strojov a v blízkosti nich bez použitia pracovných pomôcok. Nepoužívaj pracovné prostriedky na iné činnosti, než na aké sú určené.
4. Pri práci pracuj tak, aby si úmyselne nezranil seba alebo svojho spolupracovníka. Nevykonávaj prácu, o ktorej sa dôvodne domnievaš, že bezprostredne a vážne ohrozuje život alebo zdravie. Stroje a strojové zariadenia nikdy neopravuj, nečisti a nemasti za chodu.
5. Náležito používaj bezpečnostné a ochranné zariadenia. Neodstraňuj ich, zvyšuješ tým riziko úrazov.
6. Oznamuj svojmu nadriadenému, príp. zástupcovi zamestnancov pre bezpečnosť a zdravie pri práci nedostatky, ktoré by mohli ohroziť bezpečnosť alebo zdravie pri práci najmä bezprostredné a vážne ohrozenie života alebo zdravia, a podľa svojich možností sa zúčastňuj na ich odstraňovaní.
7. Používaj určeným spôsobom pridelené osobné ochranné pracovné prostriedky a primerane sa o ne staraj.
8. Dbaj o čistotu a poriadok na pracovisku a dbaj o svoju osobnú čistotu.
9. Pri práci v priestoroch zamestnávateľa sa správaj tak, aby nedošlo k požiaru pri používaní tepelných, elektrických, plynových a iných spotrebičov. Prísne dodržiavaj bezpečnostné predpisy na zaobchádzanie s elektrinou. Nedotýkaj sa elektrického vedenia a neopravuj elektrické zariadenia. Chybu alebo poruchu na zariadení ihneď ohlás svojmu nadriadenému.
10. Používaj len určené cesty a priechody a buď pri tom opatrný. Na prenášanie bremien používaj vhodné mechanizmy a neprepínaj svoje sily. Bremenno vždy riadne zabezpeč proti spadnutiu alebo prevrhnutiu.

11. Na pracoviskách a v priestoroch zamestnávateľa dodržiavaj príkazové a zákazové symboly. Najmä nefajči a nemanipuluj s otvoreným ohňom tam, kde je to zakázané. Nezatarasuj prístupy k východom, k elektrickým vypínačom, k hasiacim prístrojom a hydrantom.
12. Rešpektuj zákaz práce, pre ktorú nemáš odbornú spôsobilosť a výkon ktorej by mohlo viesť ku vzniku požiaru prípadne úrazu. Nevstupuj do pracovných miestností a priestorov, v ktorých nemáš čo robiť. Miesta so zákazom vstupu a manipuláciou s otvoreným ohňom v našej firme sú: všetky priestory
13. Pokiaľ by si sa cítil diskriminovaný, ihneď to ohlás nadriadenému.
14. Všetky úrazy, ktoré sa ti stali pri práci ohlás svojmu nadriadenému, drobné zranenia eviduj v knihe udalostí.
15. Zúčastňuj sa na vzdelávaní a výcviku uskutočňovanom zamestnávateľom v záujme bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a podrobuj sa skúškam a lekárskeym prehliadkam ustanoveným právnym predpisom
16. Nepožívaj alkoholické nápoje a nezneužívaj omamné látky a psychotropné látky na pracoviskách zamestnávateľa a v pracovnom čase aj mimo týchto pracovísk, nenastupuj pod ich vplyvom do práce a dodržiavaj určený zákaz fajčenia vo všetkých interných priestoroch zamestnávateľa.

Osnova: vybrané state z predpisov:

Zákonník práce

Zákon 365/2004 v znení neskorších predpisov Zz antidiskriminačný zákon

Zákon 124/2006 Zz v znení neskorších predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a súvisiace Nariadenia vlády

Vyhl 508/2009 Zz, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie BOZP s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia

Vyhl 59/1982 Zb v zn. neskorších predpisov základné požiadavky na zaistenie BOZP technických zariadení

Nové Zámky 2020

Vypracoval

Ing. Vladimír Švec

autorizovaný bezpečnostný technik

Schválil

Ing. Boris Melichárek

štatutárny zástupca